

Ons nummer: 016.001869

Informatie raad

Onderwerp	Actieve info over vragen 29 september 2016 - gaswinning Oppenhuizen
Commissie	Doarp, Stêd en Omkriten
Collegebesluit d.d.	11 oktober 2016
Portefeuillehouder	G. Akkerman-Wielinga
Team	Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische Zaken
Behandelend ambtenaar	A.A. Kits en R. van Benthem
Reden informatieverstrekking	Informatie gevraagd door raadsleden op 29 september 2016

Collegebesluit

Geen collegebesluit, maar feitelijke informatie wethouder.

Toelichting/achtergrond

Aanleiding

De afgelopen anderhalf jaar heeft er zich heel wat afgespeeld rondom de gaswinning in Oppenhuizen. Vorige zomer heeft uw raad een motie aangenomen waarin u het college heeft opgeroepen om alles in het werk te stellen om de gaswinning in Oppenhuizen tegen te gaan. Nadat wij u de rollen tussen raad en college in dit dossier hebben uiteengezet heeft het college eind vorig jaar een second opinion op het gaswinningsplan van Vermilion laten opstellen in samenwerking met Provinsje Fryslân en Wetterskip Fryslân. Ook uw raad heeft in uw rol met verschillende acties duidelijk gemaakt dat Súdwest-Fryslân dit geen gewenste ontwikkeling vindt. Tegelijkertijd heeft de bevolking in Oppenhuizen zich daarover negatief uitgesproken, uit monde van ondermeer Doarpsbelang Toppenhuizen en Twellingea.

Het rapport van Ir Houtenbos is dit voorjaar gereed gekomen en gezamenlijk door de drie overheden ingebracht als zienswijze nog voor de zomervakantie. Ook veel anderen beroepen zich in hun zienswijze op dit rapport. Nu de nota van antwoord door het ministerie is uitgekomen is duidelijk hoe het rijk de zienswijzen heeft beoordeeld. Het rijk weerlegt de zienswijzen en ziet geen aanleiding om het ontwerpbesluit te wijzigen.

Tegelijkertijd spelen er ook parallel hieraan een aantal andere ontwikkelingen in relatie tot de gaswinning in Oppenhuizen. Vanuit de raad zijn ondermeer hierover vragen gesteld in de raadsvergadering van 29 september jl. Het college heeft aangegeven met een overzicht van de ontwikkelingen te zullen komen.

In deze actieve info geven wij dat overzicht. Ook geven wij aan voor welke besluiten binnen de Rijkscoördinatieregeling (RCR) rondom de gaswinning in Oppenhuizen de gemeente bevoegd gezag was en hoe wij deze hebben beoordeeld en waarom.

Overzicht van besluitvorming

Ontwerpbesluiten in kader van RCR gaswinning Oppenhuizen

In het kader van de RCR gaswinning Oppenhuizen hebben er 17 ontwerpbesluiten van het rijk, provincie, Wetterskip, gemeente en ProRail ter inzage gelegen van 25 maart 2016 t/m 6 mei 2016 (zie bijlage I).

Twee ontwerpbesluiten zijn van de gemeente (het college van B&W).

Het gaat hier om Omgevingsvergunningen voor:

- het bij provinciale wegen aanleggen van tijdelijke bruggen/dammen/inritten en het aanpassen van bestaande inritten nabij Dearsum t.b.v. de aan te leggen aardgastransportleiding van Oppenhuizen naar Boazum;
- het bij gemeentelijke wegen aanleggen van tijdelijke bruggen/dammen/inritten en het aanpassen van de bestaande inritten t.b.v. de vanaf Oppenhuizen aan te leggen aardgastransportleiding.

Waarom heeft het college deze vergunningen verleend?

De aanvragen van Vermilion zijn getoetst aan de desbetreffende bestemmingsplannen en er is beoordeeld of er ruimtelijke argumenten zijn om geen vergunning te verlenen voor de aangevraagde onderdelen. Dat was niet het geval. Daarbij speelt tevens een rol dat het om een tijdelijke situatie (maximaal 3 jaar) gaat.

Met het 'Plan van Aanpak tegen de gaswinning in Oppenhuizen' (Actieve info - 8 september 2015) hebben wij u geïnformeerd. Daarin hebben wij aangegeven dat; *“besluiten (...) alleen stand kunnen houden als die feitelijk op juridisch sluitende argumenten zijn gestoeld. Met andere woorden; emotionele - niet op feiten gestoelde - argumenten zijn juridisch gezien kansloos. Het kan zelfs zo ver gaan dat wanneer het proces bewust door de gemeente vertraagd wordt, er sprake kan zijn van onbehoorlijk bestuur. Als Vermilion in dat geval meent hierdoor onterecht schade te leiden zouden zij een schadeclaim bij de gemeente kunnen indienen.”*

Bij deze vergunningverlening heeft zich deze situatie voorgedaan.

Zienswijze gemeente Súdwest-Fryslân

Door het college van B&W is een zienswijze ingediend die zich richt op de eerste 4 van de 17 ontwerpbesluiten (zie ook bijlage I), namelijk:

- het inpassingsplan voor de aardgastransportleiding;
- het instemmingsbesluit van het winningsplan;
- het instemmingsbesluit van het meetplan;
- de omgevingsvergunning milieu en bouwen gaswinlocatie (voor het oprichten van het mijnbouwwerk).

Maar ook is in de brief met de gemeentelijke zienswijze op een aantal andere aspecten ingegaan (exploitatie gaswinning, toepassen Crisis- en herstelwet en de omkering bewijslast en 0-meting).

Nota van Beantwoording zienswijzen Gaswinning Oppenhuizen

Over de ontwerpbesluiten zijn bij het ministerie 127 zienswijzen ingediend, waarvan 111 unieke en 5 reacties van overheden.

Het ministerie heeft de zienswijzen en hun antwoord daarop opgenomen in de *“Nota van Beantwoording zienswijzen Gaswinning Oppenhuizen”*. (zie bijlage “Nota van Beantwoording zienswijzen Gaswinning Oppenhuizen”).

De gemeente is daarin in kolom 2 opgenomen als nr. **76**.

Achter de in kolom 1 genoemde nummers 1a, 2b, 3g, 8g, 8q, 10i, 11a, 11b, en 13a staan de zienswijzen van (o.a.) de gemeente met het antwoord van het ministerie.

Op het rapport van Ir Houtenbos wordt in het tweede deel van het antwoord bij zienswijze 2k gereageerd. Kortgezegd staat hier aangegeven dat de minister van EZ aan SodM (Staatstoezicht op de Mijnen) en TNO heeft gevraagd om een reactie op het rapport van de heer Houtenbos en dat daaruit is gebleken dat SodM en TNO de uitkomsten van dat rapport niet aannemelijk achten en dat zij dan ook geen aanleiding hebben gezien tot het herzien van hun eerder uitgebrachte advies over het winningsplan Oppenhuizen (zie verder antwoord bij 2k).

De conclusie over alle zienswijzen is dat ze geen aanleiding geven om de ontwerpbesluiten te

wijzigen. Alle onder bijlage I genoemde ontwerpbesluiten zijn daardoor nu definitieve besluiten geworden.

Beroep - wie kan wel en wie niet

De *Crisis- en herstelwet* regelt dat lagere overheden niet meer in beroep kunnen als de wet op een ontwikkeling van toepassing is verklaard. De wet geldt voor gaswinning. Daardoor kunnen gemeente, provincie en Wetterskip niet in beroep.

Andere indieners van een zienswijze kunnen wel in beroep. Zo hebben wij begrepen van Doarpsbelang Toppenhuzen en Twellingea dat zij wel in beroep zullen gaan. Zij hebben gevraagd om hulp bij hun beroepsgang. Al kunnen wij zelf niet in beroep; hulp kunnen wij wel bieden. Het college heeft deze toegezegd in de vorm van ambtelijke ondersteuning.

Actualiteiten/ontwikkelingen

De nulmeting

De nulmeting is onderdeel van een systematiek om duidelijk te krijgen of er bodemdaling optreedt. In Fryslân zijn er meerdere oorzaken die bodemdaling tot gevolg kunnen hebben. Zoals gaswinning, zoutwinning, inklinking in veenweidegebied. De nulmeting is bedoeld om de huidige situatie in beeld te brengen. Dus, voordat er gaswinning plaatsvindt. De nulmeting is daarmee het begin van een monitoringsysteem om eventuele bodemdaling door gaswinning te kunnen meten. De huidige situatie geldt dan als referentiepunt wanneer significante afwijkingen van de nulmeting met fysieke gevolgen (verzakkingen, muurbreuken, etc.) verbonden kunnen worden aan de gaswinning. Deze gevolgen kunnen dan ingebracht worden bij de bodemdalingscommissie Fryslân die beoordelen kan op wie er schade verhaald kan worden. Vermilion heeft op de tweede infoavond in Oppenhuizen al aangegeven dat zij een nulmeting in overweging heeft. Inwoners van Oppenhuizen hebben aangegeven belangstellend te zijn. In de nota van beantwoording staat vrij stellig dat gemeente en Vermilion hier al over in overleg zijn. Dat klopt niet. Het college is in algemene zin bekend met de opstelling van Vermilion hierover, maar niet in detail. Ook zijn hier tot nu toe geen formele gesprekken over gevoerd.

Daarnaast kwamen er via de media de afgelopen weken een aantal verschillende berichten binnen die met deze ontwikkeling te maken hebben.

Bodemdalingsovereenkomst tussen Vermilion, provincie en Wetterskip

Allereerst kwamen er 13 september berichten over een Bodemdalingsovereenkomst tussen Vermilion, provincie en Wetterskip. Bij ondertekenen van deze bodemdalingsovereenkomst spreken de partijen af dat Vermilion zich zal conformeren aan de adviezen die de bodemdalingscommissie Fryslân geeft aan particulieren die schade claimen, als de commissie het aantoonbaar acht dat de schade is ten gevolg van gaswinning door Vermilion. Het advies van de commissie is bindend voor zowel Vermilion als de particulier. Als het gaat om de nulmeting is dit een belangrijk gegeven. Immers de nulmeting is het eerste referentiepunt voor schade als gevolg van bodemdaling voor een particulier.

Voorstellen van een Omgevingsfonds door Vermilion

Ook kwamen er 25 september berichten over een Omgevingsfonds dat Vermilion zou willen inrichten voor initiatieven van particulieren in een gaswinningsgebied. Ook hierover heeft Vermilion op de tweede avond in Oppenhuizen al gesproken, zij het nog niet in detail. Vermilion geeft in het bericht aan belang te hechten aan de regio's waar het bedrijf aardgas opspoot en produceert. In het omgevingsfonds reserveert Vermilion geld voor investeringen in lokale gemeenschappen die tot deze regio's behoren. Vanuit het fonds wil Vermilion bijdragen aan projecten die onderscheidend zijn en het verschil maken in een gemeenschap. Vermilion zegt zich te willen inspannen om de lokale omgeving erbij te betrekken en inwoners te stimuleren mee te denken over het identificeren van deze projecten.

Het is duidelijk dat Vermilion niet stil zit in haar belangenbehartiging. Het college heeft tot nu toe

bewust geen gesprekken met Vermilion gevoerd over hierboven genoemde zaken, voordat de nota van antwoord van het rijk werd vrijgegeven. Eerst moesten wij weten of, en in welke mate, er gehoor zou worden gegeven aan de ingediende zienswijze en de reactie op het rapport van Ir Houtenbos. Tot die tijd geldt voor ons uw opdracht om alles in het werk te stellen om de gaswinning in Oppenhuizen tegen te gaan. Het voeren van gesprekken over bovengenoemde zaken past daar niet in.

Vervolg

In het 'Plan van aanpak tegen de gaswinning in Oppenhuizen' hebben wij gesproken over Plan A en Plan B. Plan A was het uitvoeren van uw opdracht 'Alles in het werk te stellen om de gaswinning tegen te gaan', met de belangen van onze inwoners in het achterhoofd. Met het indienen van het rapport van Ir Houtenbos als zienswijze op het winningsplan van Vermilion, samen met provincie en Wetterskip menen wij het maximale te hebben gedaan in onze rol.

Nu wij weten dat het rijk de gemeentelijke zienswijze heeft verworpen en wij ook niet meer in beroep kunnen gaan is het college van mening dat de tijd er rijp voor is om Plan B uit de kast te halen en de andere kant te gaan verkennen. Ook dan is het doel om, met de belangen van onze inwoners in het achterhoofd, de beste regeling te treffen. Alleen nu vanuit de kant van meewerken, maar wél zoveel als mogelijk onder onze voorwaarden.

Wij zullen u op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Bijlage(n)

- Overzicht 17 ontwerpbesluiten
- Nota van Beantwoording Zienswijzen Gaswinning Oppenhuizen